

KLAGANDE

1. Jaktkritikerna, 802441-4370
2. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

Länsstyrelsen i Jämtlands län

ÖVERKLAGAT BESLUTLänsstyrelsen i Jämtlands läns beslut den 15 juni 2023, dnr 218-1450-2023
(bilaga 1)**SAKEN**

Licensjakt på björn enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Jämtlands län beslutade om licensjakt efter högst 185 björnar fördelat på fem jaktområden inom länet. I beslutet anges att jakten får bedrivas från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober 2023, eller den tidigare tidpunkt som jakten i respektive område avlyses. Från och med den 1 oktober upphör områdesgränserna och kvarvarande björnar får fällas över hela länet oberoende av tidigare indelning. Skälen för beslutet, villkor m.m. framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Jaktkritikerna anför

Jaktkritikerna yrkar att förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet i sin helhet. I andra hand yrkas att antalet djur beslutet avser minskas till det antal rätten finner lämpligt. Jaktkritikerna yrkar även att förvaltningsrätten meddelar inhibition om saken inte är avgjord vid den tidpunkt då jakten ska starta. Jaktkritikerna anför i huvudsak följande.

Bestämmelserna i jaktförordningen (1987:905) måste tolkas i överensstämmelse med bland annat rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Brunbjörn är listad i direktivet och tillhör de strikt skyddade arterna där avsiktligt dödande är förbjudet, även om det finns vissa möjligheter till undantag från detta skydd. Beståndsreglerande jakt, som licensjakt, är inte tillåtet på de arter som framgår av bilaga 4, där bland annat brunbjörn listas.

Länsstyrelsen har inte angivit något godtagbart ändamål för dödandet som stämmer överens med artikel 16.1 i direktivet. Licensjakt har som syfte att reducera antalet björnar i länet och saknar stöd i direktivet. Att en lokal

myndighet beslutat ett mål för antal individer i länet är i grunden betydelselöst. Högsta förvaltningsdomstolen i Finland har underkänt förvaltningsbeslut avseende stamförvaltande jakt på lodjur då uppnående av förvaltningsmål inte ansågs kunna motivera undantag från bestämmelserna i direktivet.

Länsstyrelsen har inte visat att jakten inte försvårar upprätthållandet av artens gynnsamma bevarandestatus. Den senaste inventeringen av björnstammen i Sverige utfördes 2017. Då uppskattades antalet till 2 900 individer. Sedan dess har många björnar dödats både genom licensjakt och skyddsjakt. Björnen har låg reproduktionstakt och björnar får inte ungar varje år. Länsstyrelsens beslut brister i vetenskaplighet avseende framtagning av hur många björnar som finns i länet. Det förekommer spillningsinventering, björnobservationer av jägare och att man noterar döda björnar som anträffas. Dessa metoder är dock inte vetenskapliga. Med beaktande av den höga takt som reduceringen av björnstammen bedrivs är det en tidsfråga innan björnen är allvarligt hotad igen. Det kan därför allvarligt ifrågasättas om artens bevarandestatus verkligen är gynnsam. Det är inte tillräckligt att slå fast att det finns minst 1 400 individer i Sverige.

Den jakt som beviljats bedrivs per definition inte under strängt kontrollerade förhållande. Det är nödvändigt att det avsiktliga dödandet utförs av tjänstepersoner, utan löst springande hund, för att kravet ska uppfyllas. Ett minimikrav är registrering av jägarna.

Av artikel 16.1 e art- och habitatdirektivet framgår att det, trots förbudet mot avsiktligt dödande, kan vara tillåtet att i begränsad omfattning tillåta ”insamling och förvaring” av vissa exemplar av en strikt skyddad art i en begränsad mängd. En medlemsstat kan inte stödja avsiktligt dödande av hundratals individer varje år på möjligheten till ”insamling av vissa exemplar i begränsad mängd”. Artikel 16.1 e har inte heller implementerats korrekt i

jaktförordningen. Rekviritet ”begränsad mängd” som framgår av artikeln framgår inte av den svenska lagstiftning. Sverige måste dock tillämpa detta rekvisit ändå. Av den praxis som finns får bara undantag från det strikta skydda meddelas med restriktivitet.

Det bör särskilt framhållas att Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd i ett mål om licensjakt på björn i syfte att belysa tillämpningen av ”begränsad mängd”. Målet är inte avgjort. Föreningen ifrågasätter att länsstyrelsen trots risken för att beslås med felaktig rättstillämpning fortsätter att tillåta denna typ av licensjakt på björn. Det finns en klar risk att HFD kommer underkänna länsstyrelsernas tillstånd till att skjuta björnar i stora antal. Det ska också framhållas att kravet på att en ändring ska vara sannolik, för att bifalla yrkande om inhibition, kan ställas lägre när det gäller sådan verkställighet som inte kan återgå.

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen (föreningen) yrkar i första hand att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut och i andra hand att förvaltningsrätten minskar det antal djur som får skjutas till det antal som överensstämmer med praxis från EU-domstolen. För det fall förvaltningsrätten inte har fattat beslut före den 21 augusti 2023 yrkas inhibition. Till stöd för sin talan anför föreningen i huvudsak följande.

Den omfattning som den beslutade licensjakten på björn har är inte förenlig med de skyldigheter som Sverige har enligt EU-rätten. Sverige är skyldig att inrätta ett strikt skyddssystem för de arter som finns i bilaga 4 a art- och habitatdirektivet och huvudregeln enligt direktivet är att det är förbjudet att avsiktligt döda dessa arter. Det finns undantag från det strikta skyddet, men s.k. populationsbegränsande jakt framgår inte av dessa. Detta gäller oberoende om

arten uppnått gynnsam bevarandestatus eller inte. Licensjakten strider vidare mot direktivets syfte och anda.

Av rättspraxis från EU-domstolen framgår att det ska finnas ett godtagbart syfte för att bevilja jakt på de strikt skyddade arterna. Syftet är viktigt för att bedöma om det kan finnas andra lämpligare lösningar. De syften som åberopats av länsstyrelsen till stöd för licensjakten uppfyller inte de höga krav på godtagbara ändamål som anges i EU:s rättspraxis. Av praxis framgår bland annat att avsiktligt dödande måste resultera i en positiv nettoeffekt på artens bevarandestatus. Det framgår tydligt att det huvudsakliga syftet är att skjuta ned björnstammen till ett lägre antal. Att bestämma att antalet individer ska hållas nere på med hänvisning till förvaltningsmål är inte ett godtagbart syfte. Det har vidare inte utretts om syftena och intressena står i proportion mot björnens intressen.

Jakten i Jämtlands län omfattar 185 björnar, vilket motsvarar hela 18 procent av länets björnstam. Därmed uppfyller inte beslutet kravet på begränsad omfattning och begränsad mängd som framgår av undantagsbestämmelsen i direktivet. Föreningen menar att begreppet begränsad mängd ska förstås som ”ett litet antal”, vilket stämmer överens med bl.a. fågeldirektivet (rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar). Inte heller uppfylls kravet på att jakten ska vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Den senaste nationella inventeringen av björnstammen utfördes 2017. Många licensjakter har utförts sedan dess och det går inte med säkerhet att bedöma hur den svenska björnpopulationen ser ut i dagsläget. År 2022 beslutades om licensjakt på 622 björnar. I år har licensjakten utökats till totalt 649 individer, ett rekordstort antal som motsvarar cirka 22 procent av den totala björnstammen i landet.

Högsta förvaltningsdomstolen har beviljat prövningstillstånd i ett mål som rör frågan om licensjakt på björn varit tillåten med hänsyn till kravet på begränsad

mängd som framgår av EU direktiv. Domstolen har ännu inte prövat frågan slutligt men det får antas att detta kommer att ske i nära framtid. Att målet beviljats prövningstillstånd tyder på att rättsläget är oklart.

Föreningen ifrågasätter även att jakt på flera hundra björnar av vilka jägare som helst, över stora områden, med användning av hundar och halvautomatiska vapen uppfyller kravet på strängt kontrollerade förhållanden. Föreningen framför vidare att jakten som den ser ut idag är oetisk.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

RÄTTSLIG REGLERING M.M.

Av 3 § jaktlagen (1987:259) framgår att vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bland annat björn ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § ska tolkas mot bakgrund av motsvarande artiklar i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Enligt artikel 12.1 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att bland annat avsiktligt fänga eller döda exemplar

av dessa arter i naturen. Brunbjörnen omfattas av det strikta skyddet i bilaga 4 a. I artikel 16.1 a - e anges för vilka syften och under vilka förutsättningar undantag från dessa bestämmelser får göras.

EU-domstolen har i en dom den 10 oktober 2019 i mål C-674/17 Tapiola, uttalat att artikel 16.1 e i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bland annat tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet (punkt 32). För sådana undantag krävs bl.a. att de mål som eftersträvas med jakten klart, tydligt och underbyggt anges, att den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att jakt är lämpligt för att uppnå målen, att det i tillräcklig mån har fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten, samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Undantag enligt artikel 16.1 e får tillämpas endast i fall då bestämmelserna i 16.1 a - d inte är relevanta (punkt 37). I fråga om gynnsam bevarandestatus och kraven på begränsad omfattning bedömde EU-domstolen det aktuella jaktuttaget i vidare sammanhang, omfattande den totala tillåtna bytesmängden avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår (punkterna 62-65 och 75).

När det gäller villkoret i direktivet om begränsad och fastställd mängd påpekas i Tapiolaavgörandet att den mängden i varje enskilt fall beror på storleken på artens bestånd, dess bevarandestatus och dess biologiska egenskaper. Denna mängd ska fastställas på grundval av rigorösa vetenskapliga uppgifter om geografiska, klimatmässiga, miljömässiga och biologiska förhållanden samt sådana uppgifter som gör det möjligt att bedöma situationen avseende den berörda artens reproduktion och samlade årliga dödstal av naturliga orsaker (punkt 71).

Den mängd insamlade exemplar som beviljas med stöd av undantaget i artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet måste således, för att det ska anses att villkoret är uppfyllt, vara så begränsad att den inte medför en betydande negativ inverkan på det berörda beståndets struktur, även om den inte i sig försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde. Denna mängd ska således inte endast vara strikt begränsad i enlighet med nämnda villkor, utan den ska även vara tydligt angiven i undantagsbesluten (punkt 72).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Frågan i målet är om länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 185 björnar är uppfyllda. Detta innebär att förvaltningsrätten ska pröva syftet med den beslutade jakten, om det finns någon annan lämplig lösning, om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, om jakten är lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och om den sker under strängt kontrollerade förhållanden samt selektivt.

Förutsättningar för licensjakt efter björn med stöd av artikel 16.1 e

Enligt bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet omfattas björn av det strikta skyddssystem som följer av direktivet. EU-domstolen har i ovan angivet mål C-674/17 uttalat att undantag från detta skydd får göras enligt artikel 16.1 e för att tillåta jakt på djur som omfattas av skyddet om angivna förutsättningar är uppfyllda. Detta förutsätter även att andra undantagsbestämmelser i 16.1 a - d inte är relevanta.

Förvaltningsrätten bedömer att det av utredningen i målet framgår att endast artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet är en relevant undantagsmöjlighet för den beslutade jakten och att 23 c § jaktförordningen inte går utöver vad som kan anses tillåtet enligt denna artikel. Det är därmed möjligt att besluta om licensjakt på björn i enlighet med detta, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda i nämnda förordning, direktiv och avgörande (se även HFD 2016 ref. 89).

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Det finns varken i 23 c § jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet uttryckligen angivet något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. Av EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 framgår dock att det krävs ett tydligt angivet syfte med jakten och att prövning ska göras om det finns stöd för att jakt är lämpligt för att uppnå detta syfte, samt om det kan uppnås genom en annan lämplig lösning. Förvaltningsrätten bedömer att det får anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (se HFD 2016 ref. 89).

Länsstyrelsen har i sitt beslut angett att licensjakten syftar till att minska rennäringens skadenivåer, förbättra fåbodbrukets skadebild samt bidra till

gynnsamma psykosociala förutsättningar för befolkningen i Jämtlands län, det vill säga bibehålla stor trygghet och acceptans kring stora rovdjur.

Förvaltningsrätten anser att de syften som länsstyrelsen har angett är acceptabla i sig och tillräckligt underbyggda. Detta gäller även med beaktande av de invändningar som klagandena framfört. Förvaltningsrätten bedömer att en fritt växande björnstam kan förväntas medföra ökade skaderisker. En licensjakt kan förebygga ökade konflikter mellan människa och rovdjur, samt bibehålla en hög acceptans för björn och rovdjursförvaltningen. Domstolen bedömer därmed att den beslutade jakten även kan anses vara ändamålsenlig i förhållande till angivet syfte.

Gällande frågan om det finns någon annan lämplig lösning har länsstyrelsen angett att det inte finns någon annan lämplig lösning som på länsnivå kan reglera björnpopulationen i den omfattning som är nödvändig.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen i tillräcklig utsträckning har redogjort för varför det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå eftersträvat syfte. Licensjakten bedöms alltså ha ett godtagbart syfte som förväntas uppnås.

Upprätthållande av gynnsam bevarandestatus

Licensjakt får inte beviljas enligt jaktförordningen om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I enlighet med EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 har det totalt tillåtna jaktuttaget för årets licensjakt på björn betydelse för bedömningen.

Länsstyrelsen har bedömt att den beslutade licensjakten omfattande högst 185 björnar inte kommer försvåra upprätthållande av gynnsam bevarandestatus av arten, vare sig på lokal, regional eller nationell nivå. Den svenska

björnstammen bedömdes vara cirka 2 900 individer vid den senaste populationsberäkningen 2017. Referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för björnar i Sverige är minst 1 400 individer. Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för björnar, som för norra förvaltningsområdet är 90 föryngringar (motsvarande cirka 900 björnar) per år och för Jämtlands län är 37 föryngringar (motsvarande cirka 370 björnar).

Länsstyrelsen har i sitt beslut redogjort för björnpopulationen och dess tillväxttakt i Jämtlands län, samt fördelningen av antalet honor i populationen, bland annat genom en spillningsinventering utförd 2020. Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta angivna inventeringsuppgifter och beskattningar av nuvarande björnpopulation. Utifrån de redovisade mätningarna kan förvaltningsrätten konstatera att björnpopulationen tydligt överstiger de av Naturvårdsverket beslutade miniminivåerna, såväl regionalt som nationellt. Hänsyn har även tagits till tidigare skydds jakt och till övrig dödlighet vid bestämmandet av tilldelning. Det har inte framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om högst 185 björnar inom Jämtlands län medför att Naturvårdsverkets riktlinjer riskerar att underskridas. Förvaltningsrätten finner heller inte att det framkommit att den totala licensjakten på björnar i Sverige detta år medför sådan risk. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos björnens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Lämplighet med hänsyn till stammens storlek

En licens jakt måste vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Detta ska enligt Högsta förvaltningsdomstolen förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och mängd är, i en situation som den förevarande, att

uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska stammen (se HFD 2016 ref. 89). Av EU-domstolens dom i ovan angivet mål C-674/17 följer att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår.

Förvaltningsrätten anser att det av såväl lagstiftning och direktiv på området som av praxis från EU domstolen och svenska domstolar framgår att bedömningen av om det är en begränsad mängd i varje enskilt fall beror på storleken på artens bestånd, dess bevarandestatus och dess biologiska egenskaper (se EU-domstolens dom i mål C-674/17 punkt 71 och bl.a. Kammarrätten i Sundsvalls dom den 9 februari 2022 i mål nr 2417-21). Högsta förvaltningsdomstolen har visserligen meddelat prövningstillstånd i 2021 års licensjakt på björn, vilket kan få betydelse för hur begreppet ”begränsad mängd” framöver ska tolkas. Något avgörande har dock ännu inte meddelats. Förvaltningsrätten finner därmed inte anledning att i dagsläget frånga bedömningen ovan, vilket är i linje med tidigare års beslut avseende licensjakt på björn (se bland annat Förvaltningsrätten i Luleås dom den 4 augusti 2022 i mål 967-22).

Förvaltningsrätten har redan bedömt att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos björnens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det aktuella jaktuttaget får enligt förvaltningsrättens mening även anses vara i begränsad omfattning i förhållande till resultatet av den senaste björninventeringen i länet och regionen. Den beslutade jakten får också anses uppfylla kraven på begränsningar i omfattning och mängd (individantal) i enlighet med EU-domstolens ståndpunkt, även med beaktande av den totala omfattningen av svensk licensjakt på björn detta år. Det har inte heller framkommit att björnstammen är genetiskt sårbar eller att den beslutade licensjakten av något annat skäl skulle vara olämplig med hänsyn till björnstammens storlek och

sammansättning. Den beslutade jakten uppfyller således kravet på att vara lämplig med hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

En ytterligare förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Högsta förvaltningsdomstolen har tidigare uttalat att kravet på strängt kontrollerade förhållanden måste innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det måste finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren och kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt. Gällande kravet på selektivitet måste detta innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller grupper av individer som tillhör en viss art, eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Urvalet måste ske med eftersträvat syfte att inte försämra den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen (se HFD 2016 ref 89).

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar för jakten. Beslutet innehåller vidare krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur, kontinuerlig kontroll av hur många björnar som återstår av tilldelningen och krav gällande bland annat besiktning av fällda djur och skottplats/fallplats. Förvaltningsrätten anser att kraven är tillräckligt tydliga och innebär att det finns effektiva rutiner för att förhindra och kontrollera att jakten inte sker i strid med villkoren. Beslutet uppfyller därmed kravet på att jakten ska ske selektivt under strängt kontrollerade förhållanden. Vad klagandena anfört i sina överklaganden föranleder ingen annan bedömning.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 185 björnar i Jämtlands län är uppfyllda. Med beaktande av att rätten ovan funnit jakten lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning samt att den uppfyller kraven på selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden står den i rimlig proportion till de syften som motiverat jakten.

Överklagandena ska därför avslås.

Eftersom förvaltningsrätten genom denna dom slutligt avgör målet föranleder yrkandena om inhibition ingen åtgärd.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Emil Andersson
rådman

I avgörandet har även nämndemännen Eva Aston Åström, Susanne Ström och Pirkko Heikkilä deltagit.

Fredrik Åström har föredragit målet.

Enligt sändlista

Kungörelsedelgivning

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅINKOM: 2023-07-18
MÅLNR: 1131-23
AKTBIL: 4

Beslut om licensjakt efter björn i Jämtlands län 2023

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att tillåta licensjakt efter högst 185 björnar i Jämtlands län.

Länsstyrelsen beslutar också att detta beslut gäller utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Villkor

När får jakten bedrivas?

Jakten får bedrivas från och med 21 augusti till och med 15 oktober 2023, eller den tidigare tidpunkt som jakten i respektive område avlyses.

Jakt efter björn får bara bedrivas under tiden från och med en timme före solens uppgång till och med två timmar före solens nedgång.

Hur många djur får fällas?

Jakten omfattar högst 185 björnar fördelat på fem jaktområden i länet. Jaktområdena finns redovisade i bilaga 2 - 4.

Område 1 högst 20 björnar får fällas

Område 2 högst 20 björnar får fällas

Område 3 högst 15 björnar får fällas

Område 4 högst 25 björnar får fällas

Område 5 högst 105 björnar får fällas

Från och med **1 oktober** upphör områdesgränserna att gälla och kvarvarande björnar får därefter fällas över hela länet oberoende av tidigare indelning. Information om detta förmedlas också genom telefonsvararen för information om tilldelning.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Information om återstående tilldelning

Länsstyrelsen tillhandahåller en telefonsvarare med aktuell information om hur många djur som återstår av tilldelningen i varje jaktområde. Informationen uppdateras minst en gång per dygn, vid behov tätare. Denna telefonsvarare nås på **010-225 30 40**.

Vilka djur får fällas?

Ensamma björnar får jagas och fällas.

Björnhona som följs av en eller flera ungar samt ungar som följer björnhona, oavsett ungarnas ålder och antal, omfattas inte av beslutet. I det fall jägare under pågående jakt upptäcker att det är en hona som följs av ungar som jagas ska jakten så snart som möjligt avbrytas.

Var får jakten bedrivas?

Jakten får bedrivas inom de områden som beskrivs i bilaga 2 - 4.

Kartskikt över jaktområden finns även tillgängliga på <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=7676dcf56b5748eebf169a0b021c604d>, sök efter *LstZ Jaktområden Licensjakt Björn* i lagerlistan.

Avlysning och avräkning

Länsstyrelsen avlyser jakten inom respektive område när tilldelningen fyllts. Om tilldelning återstår när områdesgränserna upphör den 1 oktober, blir jakt återigen tillåten i hela länet. Jakten avlyses därefter i hela länet när den totala tilldelningen fyllts eller när jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen på telefonnummer **010-225 30 40**.

Licensjakt får inte bedrivas senare än en timme efter att Länsstyrelsen har avlyst jakten eller efter den tidigare tidpunkt då det har blivit känt för jägaren att jakten är avlyst eller att samtliga tilldelade björnar har fällts.

Avräkning

1. Påskjuten björn avräknas det tillåtna antal djur som får fällas, såvida inte skottplatsundersökning eller andra omständigheter visar att det är uteslutet att djuret skadats eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att djuret inte skadats.
2. Fälld eller påskjuten björn som avräknas enligt punkt 1 avräknas licenstilldelningen i det län där det först påsköts.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

3. Fälld eller påskjuten björn som avräknas enligt punkt 1 avräknas i det jaktområde där det först påsköts.
4. Fälls björn med stöd av andra beslut eller bestämmelser eller dödas av andra orsaker under den tid då licensjakt är tillåten räknas dessa björnar inte av från licenstilldelningen.

Vid eventuell överskjutning inom ett jaktområde kommer djur avräknas från annat område där tilldelning kvarstår.

Vilka får utföra jakten?

Person som har jakträtt i jaktområden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter björn på den mark där denne har jakträtt under förutsättning att jakträtten inkluderar jakt efter björn.

Björnjägarens ansvar

Var och en som jagar björn är skyldig att känna till detta beslut i sin helhet.

1. Den som jagar ska informera sig minst en gång i timmen om hur många björnar som återstår av tilldelningen i det jaktområde där jakten bedrivs. Den som jagar björn sedan jakten avslysts kan komma att ställas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.
2. Den som har påskjutit en björn ska ansvara för att skottplatsundersökning genomförs för att ta reda på om björnen är skadad eller inte. Spår på skott- och fallplats får inte förstöras.
3. Eftersök ska, om inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att björnen är oskadad, genomföras fram till dess att:
 - a) björnen påträffats död,
 - b) björnen påträffats skadad och avlivats, eller
 - c) björnen inte kan anträffas.
4. Den som har påskjutit en björn ska på begäran visa skottplats för Länsstyrelsens besiktningsperson och tillsammans med besiktningspersonen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

5. Den som har påskjutit en björn ska redovisa till Länsstyrelsen hur skottplatsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på det sätt som Länsstyrelsen anvisar. Skytten ska tillsammans med Länsstyrelsens besiktningsperson dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett R3 *Påskjutet rovdjur – platsundersökning och eftersök*.

Jaktmedel och jaktmetoder

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) anges vilka vapen och kulpatroner som får användas vid jakt efter björn.

Halvautomatiska vapen får med stöd av detta beslut laddas med högst sex patroner, en patron i loppet samt fem patroner i ett magasin som är spärrat för fem patroner.

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter en och samma björn under en och samma dag.

Hund som används vid eftersök av påskjuten björn bör vara särskilt tränad i att spåra björn.

Åteljakt

Licensjakt efter björn med stöd av detta beslut får bedrivas med hjälp av åtel.

En åtel definieras som; *material eller föda som iordningställts eller placerats i syfte att locka till sig vilt. Vilt som dött av annan orsak än jakt och ligger kvar på den plats det fallit är inte att betrakta som åtel.*

Jakträttshavaren ska senast den 21 juli anmäla åtelns position till Länsstyrelsen. Vid anmälan ska jakträttshavaren uppge vilket material eller vilken föda som kommer användas som lockmedel. Anmälan ska ske genom blankett i bilaga 5 eller på Länsstyrelsens hemsida.

Åtlar som anmäls efter den 21 juli kommer inte att registreras och får därmed inte användas vid licensjakt efter björn med stöd av detta beslut.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Länsstyrelsen kan komma att kontrollera att anlagd åtel följer gällande villkor samt begära in återrapportering av åtelverksamheten.

När får åteln anläggas?

Åteln får etableras tidigast den 15 juli.

Senast tio dagar efter att jakten avslysts i området ska åteln vara bortplockad och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.

Var får åteln anläggas?

Vid licensjakt på björn med hjälp av åtel ska;

1. avståndet från åteln till närmaste permanent bebodda hus, till fritidshus som har sophämtning och till permanent anlagd och skyltad campingplats vara minst 2 000 meter,
2. avståndet från åteln till väg vara minst 200 meter, och
3. avståndet från åteln till permanent uppmärkat vandringsled vara minst 500 meter.

Vid licensjakt efter björn med hjälp av åtel ska jakträttshavaren kontakta personer som under den tid åteln är etablerad bor inom 2 000 meter från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten.

Länsstyrelsen rekommenderar att godkännande från markägare inhämtas innan en åtel etableras.

Vilka lockmedel får användas?

I det fall hela eller delar av kroppar från vilda djur används ska de komma från samma eller angränsande kommun. Fisk får inte användas.

Ytterligare information om bestämmelser runt utfodring av vilt finns på Jordbruksverkets hemsida, <https://jordbruksverket.se/djur/foder-och-produkter-fran-djur/foder/utfodra-vilda-djur> samt i Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befatning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur (SJVFS 2014:43). Även frågor rörande tillåtna lockmedel hänvisas till Jordbruksverket.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Anmälan om fälld eller påskjuten björn

Fälld eller påskjuten björn ska anmälas av skytten till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom en timme efter att djuret fällts eller påskjutits.

Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: *skott har avlossats mot björn med avsikt att fälla denna och det kan inte uteslutas att djuret är träffat.*

Anmälan sker till Länsstyrelsen via telefonnummer **010-225 30 40**.

Vid anmälan anges följande:

- Namn, adress och telefonnummer till skytten;
- Namn, adress och telefonnummer till jaktledare om sådan utsetts;
- När björn fällts eller påskjutits (datum och klockslag);
- Var björn fällts (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000);
- Djurets kön och ålder, om det är möjligt att bestämma;
- Vilket jaktsätt som använts.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om förfarandet med det fällda djuret. Länsstyrelsens personal meddelar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

Besiktning och hantering av fälld björn

Länsstyrelsen utser besiktningspersoner som besiktar samtliga fällda djur. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsperson.

Som tidigare nämnts meddelar Länsstyrelsens personal skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen. Besiktningsstationer kommer upprättas inför licensjakten och företrädesvis sker besiktningar på en sådan station. Besiktningspersonen fyller tillsammans med skytten i blankett *Besiktning av björn fälld vid jakt*.

Om en björnhona med mjölk i juvret har fällts ska skytten utförligt redovisa omständigheterna för detta till Länsstyrelsens besiktningsperson. Länsstyrelsen gör därefter bedömningen om björnhonan ska tillfalla skytten eller beslagtas av polis för vidare utredning.

För att underlätta besiktningspersonens arbete, uppmanar Länsstyrelsen att skytten sätter en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Från samtliga fällda björnar tar besiktningspersonen följande prover som tillfaller staten:

- Mått och vikt
- En tand (för åldersbestämning)
- Ett muskelprov (för genetisk DNA-analys)
- Referensprov/hudremsa med päls, som skickas i separat försändelse (reservprov för genetik)

Utöver de ovan nämnda proverna ska besiktningspersonen ta ytterligare prover från ungefär 20 honbjörnar samt alla märkta björnar:

- Ytterligare en tand (för forskning/arkiv)
- Blod (för undersökning av smittor)
- Hår (för forskning runt blyförekomst i stora rovdjur)
- Spene (endast från de honor som har vit eller svagt vit vätska)
- Livmoder och äggstockar för honor
- Båda testiklarna för hanar (endast från märkta hanbjörnar)
- Pälslus eller andra ektoparasiter (noteras och samlas i rör eller påse)
- Tarmparasiter (tarmen klipps upp för okulär besiktning, eventuella parasiter noteras i besiktningsblanketten, skickas inte in)

Proverna sänds, genom besiktningspersonens försorg, till Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA. Sändare eller annan teknisk utrustning som finns på björnar tillvaratas av besiktningspersonen.

Björnskinnet märks direkt vid besiktning av besiktningspersonen med så kallad transponder (mikrochip), som bevis på att björnen fällts lagligt, uppgifterna förs in i blankett *Besiktning av björn fälld vid jakt*.

Kraniet ska märkas med mikrochip inom sex månader enligt instruktioner som erhålls vid besiktningen. Ansvarig för att märkning sker är björnkraniets ägare.

Om besiktningspersonen så begär ska skottplats, fallplats samt upptagsplats omgående uppvisas. Om skytten på besiktningspersonens begäran inte uppvisar skottplats, fallplats samt upptagsplats eller om dessa inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa björnkroppen eller lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela björnen eller värdet av densamma staten. Björn, alternativt delar av björn, som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Samtliga blanketter för provtagning, besiktning och eftersök kan laddas ner från SVA, <https://sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

Jakträttshavarens rätt till delar av björnen

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats, att samtliga prover insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta fälld björn till annan person.

Om jakträttshavaren inte vill behålla björnen enligt ovan ska jakträttshavaren meddela polisen var björnen lämnats. Till polisen ska jakträttshavaren lämna uppgifter om:

- Jakträttshavarens kontaktuppgifter,
- björnens RovbaseID samt
- koordinater till den plats där björnkroppen lämnats.

Försäljning av kött, skinn och kranium

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av björnskin, björnkött eller andra delar av björn samt kommersiell förevisning av björn är förbjuden enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

För handel med björnar skjutna i enlighet med detta beslut måste björnens ägare ansöka om Jordbruksverkets CITES-intyg. Björnens ägare kan efter att ha emottagit intyget sälja hela eller delar av björnen vid ett tillfälle och till en mottagare. För ytterligare försäljning av delar av björnen krävs nytt/nya CITES-intyg. Om den nye ägaren vill sälja delarna vidare, krävs nytt CITES-intyg från Jordbruksverket. CITES-intyget gäller för handel inom EU. Vidare information finns hos Jordbruksverket.

Beträffande slakt- och kötthantering hänvisas till Livsmedelsverket.

Bakgrund

Riksdagen beslutade i december 2013 om *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191). Där slår regeringen fast att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

enligt art- och habitatdirektivet, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas.

Den bärande tanken med rovdjursförvaltningen i renskötselområdet är att skadorna för renskötseln ska begränsas så att de hamnar under den av riksdagen antagna toleransnivån. Toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur anges till maximalt tio procent räknat på samebyns faktiska renantal.

Grundprincipen i svensk viltförvaltningen är att problem och skador som orsakas av jaktbart vilt i första hand ska lösas genom jakt under allmän jakttid. I propositionen *En ny rovdjursförvaltning* (prop. 2008/09:210) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att minska rovdjurs påverkan på bytesdjur, att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för rovdjur.

I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) bedömer regeringen att samtliga rovdjursarter i Sverige har uppnått gynnsam bevarandestatus och menar att Naturvårdsverkets möjlighet till delegering av rätten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna bör utökas. Regeringen menar att det är viktigt att det i län där miniminivån för en rovdjursart överskrids ges utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning av denna art, så att hänsyn kan tas till bland annat vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer.

I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv björnförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. När inventeringar visar att populationen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser.

Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län

I Viltförvaltningsdelegationen ingår representanter för olika intressen i länet samt politiker som representerar allmänheten. För att öka tydligheten i och förståelsen för rovdjursförvaltningen har

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Viltförvaltningsdelegationerna vid länsstyrelserna i norra rovdjursförvaltningsområdet, NRFO, beslutat om förvaltningsmål och förvaltningsintervall för björn. Förvaltningsmålet anger hur stor björnstam länet ska sträva efter att upprätthålla och har i Jämtlands län beslutats till 65 föryngringar motsvarande 650 individer. Förvaltningsintervallet sträcker sig mellan 500 och 800 individer inom vilket björnpopulationen kan tillåtas fluktuera.

Björnpopulationen i Sverige

Björnen är en svårinventerad art eftersom den går i ide på vintern och därmed inte kan inventeras på spårnö. Sedan 2001 har särskilda DNA-inventeringar (spillningsinventeringar) genomförts i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Dalarnas och Gävleborgs län.

Den senaste nationella populationsberäkningen för björn genomfördes 2017 av det Skandinaviska Björnprojektet. Beräkningen baseras dels på spillningsinventeringarna, dels på trender i de björnobservationer som jägarna samlat in, så kallade björnobservationer (björnobs). Resultatet visade att det fanns cirka 2900 björnar i Sverige¹, vilket är ungefär lika många björnar som fanns 2013 då den föregående nationella populationsberäkningen genomfördes. En ny beräkning för den nationella björnstammens storlek genomförs under 2023 men har när detta beslut fattas ännu inte publicerats.

Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket nya referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. Det nya referensvärdet för minsta populationsstorlek för gynnsam bevarandestatus för björn i Sverige rapporterades till 1400 individer utifrån bästa tillgängliga vetenskapliga underlag (NV-02653-18, NV-03088-19).

Den 9 april 2020 fastställde Naturvårdsverket de regionala och länsvisa miniminivåerna för björn (NV-01525-18). Beslutet om miniminivåer gäller till och med den 9 april 2025. Den nationella miniminivån är 140 föryngringar, den regionala miniminivån inom NRFO är 90 föryngringar och miniminivån inom Jämtlands län är 37 föryngringar. En föryngring motsvarar 10 individer.

Miniminivån för björn anger hur många björnar som varje län ska sträva efter att upprätthålla och definierar gränsen mellan olika förvaltningsstrategier. Om antalet björnar sjunker under miniminivån bör endast skydds jakt tillåtas, och då i begränsad omfattning. När

¹ Kindberg, J. & Swenson, J. 2018. Björnstammens storlek i Sverige 2017. Rapport 2018-3 från det Skandinaviska björnprojektet.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

inventeringar visar att björnpopulationen ligger över det nationella referensvärdet, och länets miniminivå, kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för negativa socioekonomiska konsekvenser som björnpopulationen kan föra med sig.

Kammarrätten konstaterade genom dom i mål nummer 2417–21 att björnstammen har gynnsam bevarandestatus och att beståndet är livskraftigt i dess naturliga utbredningsområde.

Björnpopulationen i Jämtlands län

Länets förvaltningsmål är beslutat till 650 individer, och förvaltningsintervallet ligger mellan 500–800 individer. Målet är att hålla björnpopulationen på en nivå så nära förvaltningsmålet som möjligt, samtidigt som populationen kan tillåtas fluktuera inom förvaltningsintervallet. Som tidigare nämnts är länets miniminivå beslutad till 370 individer.

Under hösten 2020 genomfördes en spillningsinventering i Jämtlands län och den visade att länets björnpopulation då omfattade 1044 (963–1132) björnindivider. Utifrån resultatet framkom också att det finns en hög andel honor i populationen. Populationen hade också ökat något sedan spillningsinventeringarna 2006 och 2015 (tabell 1).

Utifrån inventeringsresultatet framkom också att länet även fortsättningsvis har två kärnområden för honor, ett mot länsgränsen i sydöstra delen av länet samt ett i länets norra del (figur 1). Kärnområdena är dock inte lika tydliga som tidigare utan det går utläsa en förtätning av björnhonor även i de mellanöstra delarna av länet. Under inventeringen inkom endast ett fåtal prover från fjällen varför det är till synes få individer redovisade i länets västra delar. Fortsatt hög andel skyddsjakter i främst nordväst stärker dock att det finns björnar i det området och att de orsakar allvarlig skada för renskötseln.

Tabell 1. Redovisning av inventeringsresultat för åren 2006, 2015 och 2020.

	2006	2015	2020
Totalt	896	907	1044
Honor	464	535	693
Hanar	432	372	351
Andel honor	0,52	0,59	0,66

Utifrån inventeringsresultatet kan Länsstyrelsen konstatera att länets björnstam har en hög tillväxttakt, uppskattningsvis runt 13–14 procent. I

2023-06-15

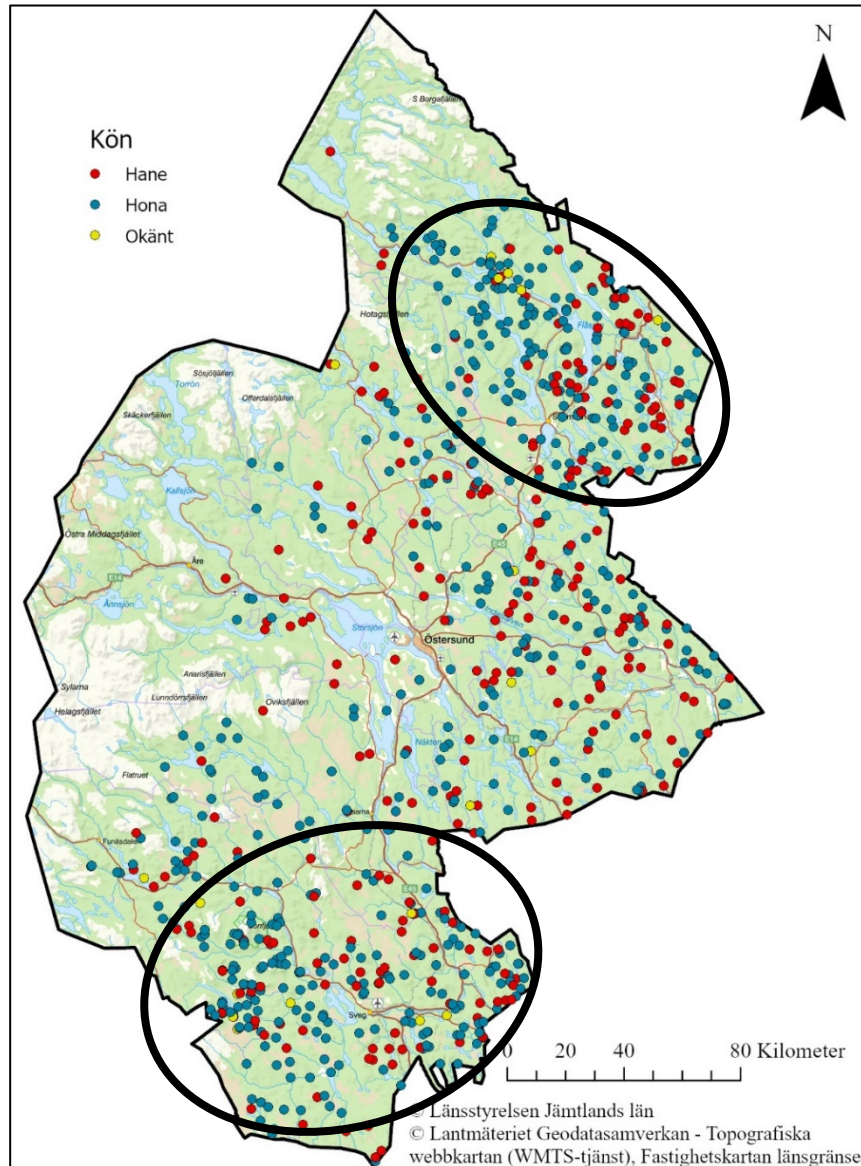
218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

befintlig forskning finns stöd för att björnpopulationen lokalt kan ha sådan tillväxttakt². Den höga tillväxttakten kan förklaras av att populationen har visats ha en hög andel reproduktiva honor. Dessa honor och deras medföljande ungar är också, med grund i den lagstiftning som omgärdar beslut om licensjakt efter björn, fredade från licensjakt varför beskattning av dessa inte sker i någon större utsträckning.

Sammanfattningsvis visar inventeringsresultatet att länets björnpopulation hade ökat mellan 2015 och 2020 och att populationen ligger över såväl förvaltningsmål som intervall.

² Swenson, J. och Sandegren, F. (2000) Ekologi och förvaltning av brunbjörnen i Skandinavien: Slutrapport från det skandinaviska björnprojektet. Rapport till naturvårdsverket.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Figur 1. Översiktsbild över identifierade individer vid spillningsinventeringen 2020. Honor är markerade med blå cirklar medan hanar är markerade med röda. De svarta cirklarna visar ungefärlig utbredning av kärnområden för honor (Naturhistoriska riksmuseet, 2021).

Länsstyrelsens motiv för beslutet

Syfte

Licensjaktens främsta syfte är att minska rennäringens skadenivåer men licensjakten syftar också till att ta hänsyn till fäbodbrukets skadebild samt bidra till gynnsamma psykosociala förutsättningar för befolkningen i Jämtlands län, det vill säga att bibehålla stor trygghet och acceptans kring stora rovdjur.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Motivering av beslutets syfte

Rennäringens skadebild

Enligt den av riksdagen antagna propositionen om *En hållbar rovdjurspolitik* (prop 2012/13:191) ska förlusten av renar orsakade av stora rovdjur inte överstiga tio procent räknat på varje samebys faktiska renantal. I samband med toleransnivåarbetet sker en strukturerad samrådsprocess som bygger på att Länsstyrelsen och samebyarna i samråd, och utifrån ett adaptivt förhållningssätt, fastställer hur man lokalt kan upprätthålla en hållbar renskötsel och samtidigt bidra till en gynnsam bevarandestatus för rovdjuren. Tillvägagångssättet är formaliserat av regeringen³, Sametinget och Naturvårdsverket⁴. Tack vare detta arbete har Länsstyrelsen idag bra kvalitativa kunskaper om rovdjursskador i samebyarna. Ett viktigt kunskapsunderlag i förvaltningsarbetet är också beräkningen av samebyarnas årliga skadenivåer utifrån uppgifter om till exempel renhjordens produktionsförmåga, kalvöverlevnad och statistik om trafikdödade renar. Sedan 2016 har Sametinget tillsammans med berörda länsstyrelser och Naturvårdsverket utarbetat en förfinad beräkningsmodell som finns tillgänglig för användning i det fortsatta arbetet med toleransnivåuppdraget, den så kallade produktionsmodellen.

Under de senaste åren har flera av länets samebyar rapporterat förlustsiffror i produktionsmodellen. Enligt modellen ligger samebyarnas förluster på över tio procent med viss variation mellan de olika samebyarna. Att ta fram konkreta siffror för varje sameby är komplicerat. Detta beror främst på att yttre förhållanden, såsom vädret, styr hur bra samlingen av renar fungerar och därmed hur väl renräkningen kan genomföras mellan olika år. Det finns idag heller ingen enkel metod för att mäta predationstakten på små renkalvar mellan födseln och kalvmärkningen, vilket är den period när björnar uppskattas orsaka störst skada. Den 10 januari 2019 kom Sametinget, Naturvårdsverket och de fem nordligaste länsstyrelserna genom ett handslag överens om att i det fortsatta arbetet med toleransnivåuppdraget erkänna och respektera produktionsmodellen och de nationella inventeringsresultaten som de bästa tillgängliga kunskapsunderlagen⁵.

³ Regeringsuppdrag Jo2010/2752 till Sametinget av den 16 september 2010

⁴ Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket

⁵ Länsstyrelsen Västerbottens län, diarienummer 510-2428-2019

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Det är svårt, och ibland omöjligt, att dokumentera den skada som björnar i kalvningsland orsakar. Forskning i två skogssamebyar i Norrbotten har dock visat att björnens predation på kalv kan vara mycket hög och föranleda stor skada för skogssamebyar, samma studie visar också att björnens predation på renkalv är som absolut störst under maj för att sedan avta när våren fortskrider⁶. I ännu opublicerade studier från Idre sameby indikerar forskning att björnens predation på ren i fjällområden är jämförbar med den för skogssamebyarna i Norrbotten. För de fall då björnen befinner sig på fjället indikerar studien att predationstakten till och med kan vara något högre. Utöver direkta skador, såsom dödade renar, orsakar björnar också indirekta skador genom att stressa renarna och skingra renhjordar. Detta är särskilt problematiskt i kalvningslanden men liknande problem uppstår också i skogslandet med björnar som vaknar tidigt och jagar renar i samband med samebyarnas rensamling och flytt. Länsstyrelsen behövde både under vårvintern 2021 och vårvintern 2022 besluta om skydds jakt efter björn i sådana lägen. Dessa skador medför både ekonomisk förlust och merarbete för rensköterna. Vidare påverkas också renägarnas psykosociala miljö av den oro som björnarna sprider genom sin närvaro och den risk för angrepp på renar som detta medför.

Länsstyrelsen har under 2020-2022 sett en ökande trend i antalet ansökta och beviljade skydds jakt efter björn inom länet (tabell 2), vilket Länsstyrelsen bedömer berott på en ökande björnstam som orsakar skador för rennäringen. Under 2023 har en sänkning i antal björnar fällda vid skydds jakt kunnat noteras men huruvida det är en effekt av genomförda licens- och skydds jakt är ännu för tidigt att dra några slutsatser om. Genom en analys av skydds jakt verkställda under åren 2015–2022 har Länsstyrelsen kunnat identifiera, för rennäringen, särskilt skadeutsatta områden i nordvästra samt sydvästra delen av länet (figur 2).

Tabell 2. Tabell över antalet ansökta och beviljade skydds jakt samt antalet björnar avlivade vid skydds jakt inom Jämtlands län under åren 2015–2023 (t o m 14 juni).

År	Ansökta skydds jakt	Beviljade skydds jakt	Avlivade björnar
2015	16	16	16
2016	6	5	3
2017	14	12	20
2018	11	10	11
2019	12	12	9

⁶ Viltskadecenter 2012:6 Björnpredation på ren och potentiella effekter av tre förebyggande åtgärder ISBN: 978-91-86331-50-4

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

2020	42	39	39
2021	29	27	28
2022	24	22	30
2023 (t o m 14 juni)	18	17	14

Förutom skador för rennäringen orsakar björnen i undantagsfall även skador på exempelvis andra tamdjur, bisamhällen och ensilagebalar.

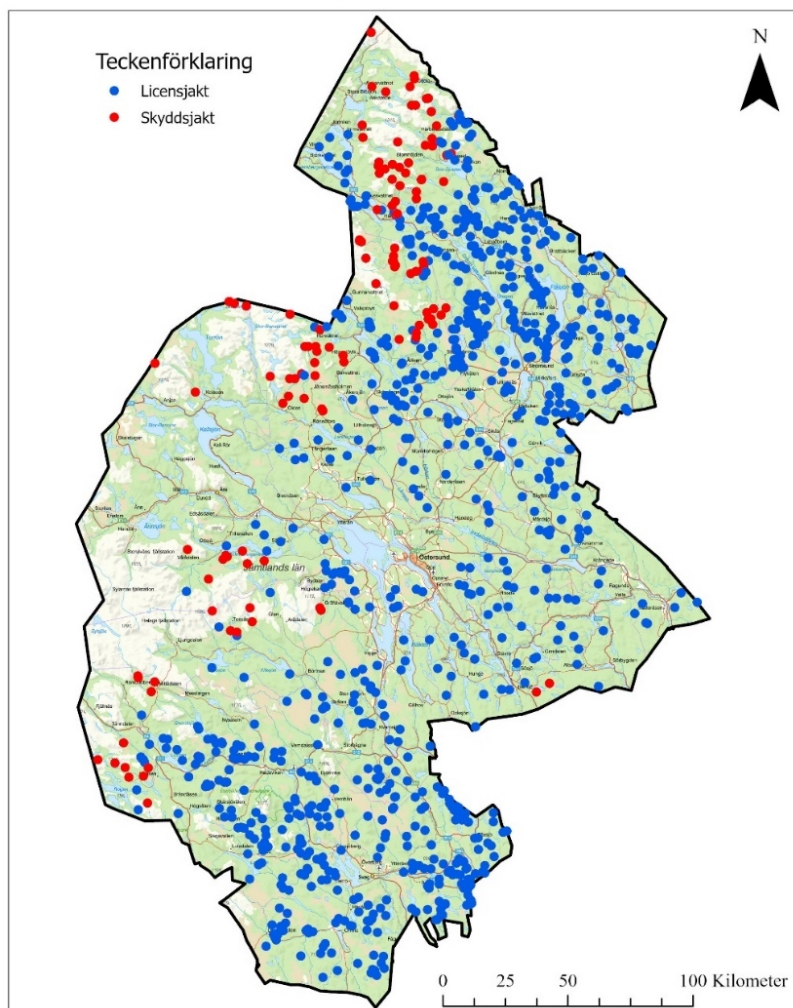
Under sommaren 2020 rapporterades flera björnangrepp mot fåbodbruksverksamhet i Härjedalen. Under sommaren 2021 dokumenterade Länsstyrelsen också björnangrepp mot en fårgård i Västjämtland. Under åren 2020-2022 har totalt fem björnar avlivats i nödvärnssituation.

Det förekommer också att björnar kommer in i eller i närheten av samhällen, särskilt om våren, av nyfikenhet och på jakt efter lättåtkomlig föda. Under våren 2021 avlivade Polisen i länet en björn som uppvisade oskyggt beteende och under längre tid rörde sig i och i närheten av en by.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Fällda björnar 2015 - 2022

© Länsstyrelsen Jämtlands län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan - Topografiska webbkartan (WMTS-tjänst), Fastighetskartan länsgränser

Figur 2: Översiktsbild över björnar fällda vid licensjakt respektive skyddsjakt under åren 2015-2022. Röda punkter visar björnar fällda vid skyddsjakt och blå punkter visar björnar fällda vid licensjakt under de aktuella åren. (Länsstyrelsen, 2023)

Hänsyn till fäbodbrukets skadebild

I Jämtlands län finns en lång tradition av fäbodbruk och flertalet fäboddar nyttjas än i dag. Fäbodbruk är ett levande kulturarv som i huvudsak sker med fritt betande djur, till exempel får, getter och kor. De fritt betande djuren bidrar till att viktiga kulturella och biologiska värden bevaras⁷. Eftersom denna typ av betesdrift bygger på att djur kan röra sig fritt i skog och mark runt fäbodarna är verksamheten också mer känslig för

⁷ Ljung, T. 2011. Fäbodskogen som biologisk kulturarv – Betade boreala skogars innehåll av historisk information och biologisk mångfald. En studie av fyra fäbodställen i Dalarna. Centrum för biologisk mångfald

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

rovdjursangrepp⁸ än verksamhet där djurhållningen är mer modern och konventionell.

Jämtlands län har i dag inte någon utbredd problematik med björnangrepp på fribetande boskap men vill värna om den kulturella och biologiska mångfald som fäbodbruket bidrar till. Genom att inte låta björnstammen fortsätta öka ser Länsstyrelsen att det genom licensjakt är möjligt att bibehålla skadorna för denna typ av betesdrift på rimlig nivå och därigenom ta hänsyn till fäbodbrukets skadebild. I tillägg kan nämnas att fäbodbruk också i viss utsträckning bedrivs på naturtyper som enligt rådets direktiv 92/43/EEG är skyddsvärda⁹.

I rådets direktiv 92/43/EEG artikel 2.3 tydliggörs också att hänsyn, i det fall åtgärder vidtas i enlighet med direktivet, ska tas till kulturella behov och lokala särdrag. Länsstyrelsen anser därför att det är rimligt att vid beslut om licensjakt också låta en del av syftet med jakten vara att hänsyn ska tas till en stor björnstams potentiella påverkan på fäbodbruket.

Trygghet och acceptans för rovdjur

Jämtlands län har över lång tid haft den största björnstammen i Sverige och inhyser, som tidigare beskrivits, två kärnområden för reproduktiva honor. Det betyder att länets befolkning är vana vid att björn förekommer i länet. Attitydundersökningar¹⁰ som gjorts vid flera tillfällen under perioden 2004-2020 har det visats att det finns en hög acceptans för björn såväl nationellt som lokalt inom länet. Björn är dock det rovdjur som befolkningen känner störst rädsla för. Angrepp på människor är sällsynta, men de kan hända¹¹. Björnprojektet har dragit slutsatsen att risken att bli angripen av en björn är liten, men att den ökar med en ökande björnstam.

Samma attitydundersökningar som nämns ovan visar också att det finns hög acceptans för de nationellt satta målen för björnstammens storlek och för att använda jakt som metod för att reglera antalet björnar. Jakt

⁸ [Rovdjur och fäbodbruk](#), SLU. Informationstext från Viltskadecenter.

⁹ Sveriges arter och naturtyper i EU:s art- och habitatdirektiv. Resultat från rapportering 2019 till EU av bevarandestatus 2013-2018. Naturvårdsverket. ISBN 978-91-620-6914-8

¹⁰ Dressel, S. m fl, 2021. En attitydunderökning om djur och natur i Jämtland, Sveriges Lantbruksuniversitet, rapport 2021:9, Institutionen för vilt, fisk och miljö

¹¹ Støen, O.-G. m.fl. 2018. Brown bear (*Ursus arctos*) attacks resulting in human casualties in Scandinavia 1977–2016; management implications and recommendations. PLoS ONE 13(5): e0196876.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

efter björn har också använts som ett aktivt förvaltningsverktyg under flera år.

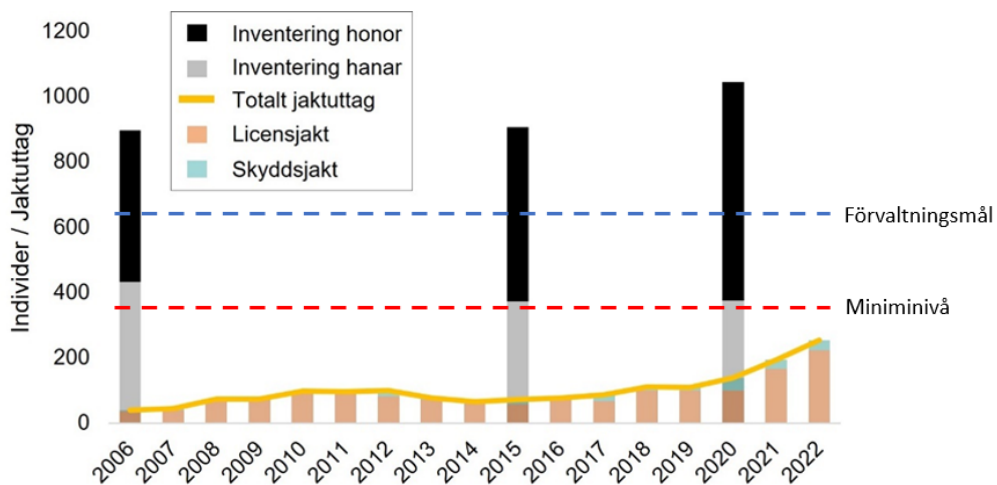
Länsstyrelsen menar att attitydundersökningarna ger stöd för att beviljande av licensjakt är en accepterad metod för att hålla björnstammen vid eller i närheten av satt målnivå, en nivå som också är accepterad av allmänheten. Länsstyrelsen drar också slutsatsen att reglering av antalet björnar är nödvändigt för att inte öka den rädsla allmänheten uppger sig känna för björn.

Antal björnar som får fällas

Länsstyrelsen har tidigare, med stöd från forskning, utgått från att björnpopulationens tillväxttakt legat runt 10 procent och att uttag däröver därför skulle minska populationen. Det årliga uttaget, inkluderat både licens- och skydds jakt, under åren 2018–2020 låg mellan 11–13 procent av de uppskattade björnpopulationen i länet. I den senaste spillningsinventeringen, som genomfördes 2020, framkom att länets björnstam alltså låg avsevärt över såväl förvaltningsintervall som förvaltningsmål (figur 3). Populationen hade alltså, i motsats till tidigare beräkningar, ökat sen spillningsinventeringen 2015 vilket inte gynnat vare sig syfte med licensjakten eller målet för länets björnpopulation.

Under 2021 fälldes 28 björnar på skydds jakt. Under licensjakten samma år beslutade Länsstyrelsen att totalt 200 björnar skulle fällas inom länet. Efter en juridisk process, som förhindrade Länsstyrelsen att ändra i grundbeslutet och upplösa områdesindelningen, fälldes endast 166 av björnarna. Totalt uttaget under 2021 var således lägre än planerat varför Länsstyrelsen fann skäl att ytterligare öka uttaget under 2022 då det totalt fälldes 253 björnar inom länet. Av dessa fälldes 30 vid skydds jakt och 223 vid licens jakt.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Figur 3: Figuren visar resultatet av spillningsinventeringarna 2006, 2015 samt 2020. Figuren visar också totalt jaktuttag under åren 2006-2022, med fördelningen mellan skyddsjakt och licensjakt. I figuren ses också länets beslutade förvaltningsmål för björnpopulationen samt den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån.

De två senaste årens jaktliga uttag har bedömts nödvändiga för att omgående vända björnpopulationens ökande trend samt hantera skador i rennäringens kalvningsområden. Länsstyrelsen bedömer att licensjaktuttaget 2023 ska sänkas något jämfört 2022 men att det fortfarande behöver överstiga populationens tillväxttakt.

Licensjaktbeslutet tar i sin tilldelning också hänsyn till de skyddsjakter efter björn som genomförts under våren 2023. Fram till och med 14 juni har 14 björnar fällts vid skyddsjakt i länet och Länsstyrelsen bedömer att inga omfattande skyddsjakter kommer att ske under sommaren. Länsstyrelsen bedömer att behovet av skyddsjakt även under denna vår varit stort (tabell 2) och att en ytterligare sänkning av björnstammen är nödvändig. Det sammantagna uttaget vid skydds- och licensjakt under 2023 beräknas till omkring 200 björnar, förutsatt att licensjaktens tilldelning fylls. Bedömningen är att uttaget är nödvändigt för att uppnå licensjaktens syfte och för att till nästa planerade spillningsinventering 2025 nå förvaltningsmålet om 650 björnar.

Beskattningsmodellen

Länsstyrelsen har tillgång till en webbaserad beskattningsmodell för björn. Modellen är framtagen av Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) och ger länsstyrelserna som förvaltande myndigheter möjlighet att undersöka effekterna av olika jaktliga uttag. I bilaga 6 beskrivs beskattningsmodellen något mer utförligt och där redovisar Länsstyrelsen också utfallet av den prognos som årets totala uttag genererar.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Områdesindelning

Länet var vid licensjakt efter björn under ett flertal år uppdelat i två huvudjaktområden, norr och syd, vilka sin tur var uppdelade i två delområden, öst och väst. De västliga områdena, vilka bland annat innefattat samebyarnas kalvningsområden, ansågs som prioriterade.

Utifrån den tidigare nämnda analysen av verkställda skyddsjakter (figur 2) bedömde Länsstyrelsen 2021 att den tidigare områdesindelningen inte tillräckligt säkerställt att syftet om minskade skador för rennäringen kunnat uppnås. Länsstyrelsen beslutade därför inför licensjakten efter björn 2021 att införa en ny områdesindelning som med högre sannolikhet skulle säkerställa att björnar fälls i de särskilt skadedrabbade områden som identifierats. Detta är enlighet med kap 3, § 1 i Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4) samt i linje med de riktlinjer som framkommer i Naturvårdsverkets delegering rörande licensjakt¹².

Inför licensjakten 2022 gjorde Länsstyrelsen justeringar i områdesindelningen. De mest skadedrabbade områdena, och därmed högst prioriterade områdena, i nordväst kvarstod medan övriga länet indelades i ett stort jaktområde.

Inför detta års licensjakt ser länsstyrelsen anledning att göra en ytterligare justering i områdesindelningen utifrån analysen i figur 2 samt utifrån den konsultation myndigheten genomfört med två samebyar i södra delen av länet. Ett särskilt skadedrabbat område i sydväst har identifierats, se kartor i bilaga 2-3.

Områdesindelningen bedöms bidra till att syftet med licensjakten kan nås genom nödvändig minskning av björnstammen i särskilt skadedrabbade områden samtidigt som den också möjliggör en generell minskning av björnstammen i sin helhet i länet. Länsstyrelsen bedömer att områdesindelning i kombination med ett högt uttag, se nedan, bör medföra att särskilt skadebilden för rennäringen kopplad till björn på såväl kort som lång sikt minskar.

Motivering till att upphöra med områdesindelningen 1 oktober

Parallellt med licensjaktens syfte och mål att minska de skador som björnstammen orsakar för länets rennäring har länet ett övergripande mål att sänka björnstammen mot det beslutade förvaltningsmålet om 650 björnar. För att säkerställa att samtliga björnar fälls, vilket anses

¹² Naturvårdsverket, 2023. Överlämnande av rätten att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna, NV-01948-2023

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

nödvändigt för att sänka stammen till förvaltningsmålet och på så vis långsiktigt minska de negativa effekter en stor björnstim medför, är det viktigt att kunna vara flexibel i jaktens genomförande. I det fall det är björnar kvar på tilldelningen i de särskilt skadedrabbade områdena i jaktens slutskede bör dessa kunna fällas var som helst i länet för att säkerställa en generell sänkning av björnstimmen i länet som helhet.

En generellt sänkt stim kommer i ett långsiktigt perspektiv också bidra till att minska skadorna för rennäringen. När björnstimmen sänks finns färre björnar som kan sprida sig till länets västra delar där de orsakar den huvudsakliga skadan.

Möjlighet till annan lämplig lösning

I bedömningen av att tillåta licensjakt ska även frågan om annan lämplig lösning utredas. Länets björnstim uppskattas vara stor och ligga över det beslutade populationsmålet för länet. Vidare orsakar björn också allvarlig skada för rennäringen.

Andra lämpliga lösningar för att hantera den problematik björnar orsakar för rennäringen, såsom skyddsjakt och rovdjursersättning till samebyarna. Dessa åtgärder bedöms inte kunna motverka en stor björnpopulations negativa effekter då skyddsjakt endast syftar till att hantera enskilda problemindivider och ersättningen förvisso ger en viss acceptans för björn, men inte säkerställer att renskötsel som samisk kulturbärare med frigående renar även fortsättningsvis kan bedrivas. Andra lösningar som kan vidtas inom renskötseln för att minska skador är begränsade och ofta kostsamma, exempelvis skrämrelätgärder, utfodring och hållande av renar i hägn. Dessa är inte rimliga att vidta i den utsträckning som skulle krävas för att hantera risken för skador från en stor och oreglerad björnstim.

När det gäller andra lämpliga lösningar för att minska allmänhetens rädsla för björn har björnprojektet bedömt att risken för allmänheten ökar i och med en stor björnpopulation. Då både människor och björnar är utbredda i hela länet, och då björnpopulationen i länet är hög, bedöms det inte finnas någon annan lämplig lösning som kan hantera problemet på länsnivå.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att det inte finns någon annan lämplig lösning som på länsnivå kan reglera björnstimmen på det sätt som bedöms nödvändigt för att uppfylla jaktens syfte och för att hålla populationen inom de angivna målen.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Samverkan inom norra rovdjursförvaltningsområdet

I enlighet med propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (Prop. 2012/13:191) samverkar länen inom NRFO i frågor gällande förvaltning av stora rovdjur. Länsstyrelserna i NRFO har inför beslut om årets licensjakt efter björn haft möte 17 maj 2023 för att diskutera förutsättningarna för och målsättningarna med licensjakt efter björn. Samverkan har även omfattat utformning av beslut och det praktiska genomförandet av licensjakten.

Konsultation samt tidigare samråd med samebyar

Inför beslut om licensjakt efter björn 2023 har Sametinget, Svenska samernas Riksförbund och länets samtliga samebyar tillfrågats om de vill bli konsulterade i frågan om licensjakten. Sammanfattning av konsultationerna finns i bilaga 7.

Inför beslut om licensjakt efter björn 2021 bereddes berörda samebyar möjlighet att utifrån ett samrådsunderlag gällande ny områdesindelning delge Länsstyrelsen sina synpunkter i frågan. Samtliga samebyar ställde sig positiva till en områdesindelning med hänsyn till särskilt skadedrabbade områden.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att licensjakt efter björn kan tillåtas då det inte finns någon annan lämplig lösning som på länsnivå kan reglera björnpopulationen i den omfattning som är nödvändigt. Länsstyrelsen bedömer också att jakten inte kommer försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus av arten, vare sig på lokal, regional eller nationell nivå, eftersom björnpopulationen beräknas ligga avsevärt över såväl länets miniminivå som landets referensvärde. Jakten är också lämplig med hänsyn till populationens sammansättning och storlek. Områdesindelningen och de villkor som jakten omfattar säkerställer också att jakten sker selektivt och under strängt kontrollerade former.

Länsstyrelsen bedömer vidare att licensjakten är ändamålsenlig utifrån beslutets syfte att minska björnarnas negativa effekter för rennäringen samt andra delar av samhället som påverkas av en stor björnstam. Vidare kommer jakten också bidra till att minska björnpopulationen mot länets beslutade förvaltningsmål.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Beslutet är fattat med stöd av 5 b, 9b, 23 c, 23 d, 24 d och 59 §§ jaktförordningen (1987:905) och Naturvårdsverkets beslut den 5 maj 2023, överlämnande av rätten att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna, (NV-01948-2023).

Med stöd av förordningen om ändring i jaktförordningen (1987:905) 15 a § (SFS 2018:639), beslutar Länsstyrelsen om undantag från förbudet enligt 10 § andra stycket att använda halvautomatiska vapen med magasinkapacitet som överstiger två patroner.

I beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv och Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4).

Ärendet har också konsulterats enligt lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

Information

Jakt som inte följer villkoren i detta beslut sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen erinrar om 27 § jaktlagen som säger att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Länsstyrelsen påminner också om den skyldighet som följer av 28 § jaktlagen att om vilt skadats vid jakt ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas.

För att undvika skadeskjutningar av björn rekommenderar Länsstyrelsen att jägare som avser att delta i björnjakt övningsskjuter på björnfigur samt avlägger "Björnpasset" eller motsvarande.

Vid användning av automatiska kameror, exempelvis i samband med åteljakt på björn, behöver tillämpliga bestämmelser i dataskyddsförordningen (General Data Protection Regulation, GDPR) kring insamling och hantering av personuppgifter beaktas. Vidare ska även tillämplig lagstiftning i nya kameraövervakningslagen beaktas. För ytterligare information hänvisas till Integritetsskyddsmyndigheten.

2023-06-15

218-1450-
2023Error!
Reference
source not
found.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen har med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) beslutat att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom tio dagar efter beslutsdatum i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Östersundsposten, Länstidningen och Tidningen Härjedalen. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen, Residensgränd 7, 831 86 Östersund, samt på länsstyrelsens hemsida, <https://www.lansstyrelsen.se/jamtland/djur/jakt-och-vilt.html#Aktuellajaktbeslut>.

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid. Överklagande kan göras till och med 20 juli 2023.

Handläggning

I handläggningen av beslutet har utöver föredragande handläggare även viltchef Olov Hallquist, fältsamordnare Gustav Gustavsson, inventeringssamordnare Nicklas Rumm samt naturvårdshandläggare Katrina Lindqvist och Jerk Sjöberg deltagit.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Bitti Jonasson med vilthandläggare Emma Andersson som föredragande.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Översiktskarta över samtliga jaktområden
3. Detaljkartor för respektive jaktområde
4. Beskrivning av jaktområdesgränser
5. Ansökan om att anlägga åtel
6. Redovisning av beskattningsmodellen
7. Sammanfattning av konsultation med samiska företrädare
8. Lathund för björnjägare i Jämtlands län 2023

Sändlista

Naturvårdsverket

Polisen

Länsstyrelsen Norrbottens län

Länsstyrelsen Västerbottens län

Länsstyrelsen Västernorrlands län

2023-06-15

218-1450-
2023**Error!**
Reference
source not
found.

Länsstyrelsen Dalarnas län
Länsstyrelsen Gävleborgs län
Sametinget
Viltskadecenter
Skandinaviska Björnprojektet
Klimat- och näringslivsdepartement
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Jordbruksverket
Polismyndigheten
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Naturhistoriska Riksmuseet
Miljödirektoratet (Norge)
Statsförvalteren i Trøndelag
Jägareförbundet Mitt Norrland
Jägarnas Riksförbund
Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län
Samtliga samebyar i länet, inklusive Idre sameby

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.